

Opleidingen

“Om te kunnen extrapoleren naar de toekomst, is het soms raadzaam terug te kijken naar het verleden”, stelt professor Pieter van Gelder.

Met de opkomst van de computer is een reeks aan nieuwe faciliteiten ontstaan die het onderwijs handiger, beter en interactiever hebben gemaakt. Denk hierbij aan digiboard, Powerpoint, Prezi, filmpjes, geluidsfragmenten waar vroeger nog “gewoon” werd gewerkt met een schoolkrijtje en een ouderwets schoolbord. Men moest écht op zoek naar informatie. Nu ligt die informatie veelal voor het grijpen met een aantal drukken op een toetsenbord van een computer.

Simone Sillem vermeldt:

“Het wordt steeds makkelijk om data te verzamelen maar voor de VK wordt het steeds lastiger om te kunnen bepalen wat deze met die verkregen informatie doet en welke conclusies hij daaraan wilt of kan verbinden.”

Op de vraag of TU Delft verwacht dat het Veiligheidskundig onderwijs door de jaren heen zal veranderen, is het antwoord resoluut. “Het curriculum zal mogelijk met zijn tijd meegaan maar de essentie van de MoSHE blijft onveranderd: “het leren te leren. Het creëren van een academische basis waarmee men in zijn/haar werk leert kritischer, analytischer en beschouwender te zijn, ongeacht de ontwikkelingen binnen die specifieke vakgebieden.”

Huidige veiligheidskundigen

Veel huidige veiligheidskundigen zijn erop gericht om het gedrag van werknemers te veranderen middels gedragsinterventies (behavioristisch) waar men in de wetenschap al veel verder is. Hier wordt al veel vaker, vanuit een ander abstractieniveau gekeken naar de oorzaak van gedrag. Gedrag is veelal een gevolg van andere factoren dan alleen het individu of individuele werknemers.

De organisatie als geheel in de breedste zin (topdown) is verantwoordelijk voor het veranderen van gedrag en dát is een veel ingewikkelder exercitie dan alleen de gedragsinterventies zelf.

Daar tegenover staat voor de MoSHE echter de toenemende behoefte aan kennisonderhoud vanuit oud-studenten. Vanuit de Alumni vereniging komt met een toenemende regelmaat de vraag of men, jaren nadat zij hun MoSHE hebben afgerond, middels een puntensysteem in aanmerking kan voor bij- en nascholing.

In dat kader: Hoe staat de MoSHE tegenover het fenomeen Permanente Educatie (PE)?

Permanente Educatie

Volgens Pieter van Gelder is het mogelijk om hier een praktisch uitvoerbare oplossing voor te introduceren. Zo kunnen de creatieve opdrachten wel degelijk worden ontvlecht uit de totale leerlijn ten behoeve van PE en kunnen de alumni deze uitwerken, bewerken en verdedigen ten overstaan van een commissie. *“Iets om verder over na te denken.”*

“Wat Permanente Educatie binnen Veiligheidskunde zo interessant maakt, is niet zozeer dat wet- en regelgeving zich door de jaren heen verder ontwikkeld, maar nog meer dat de sectoren waarbinnen veiligheidskundigen hun vak beoefenen steeds verder uitbreiden”, aldus Hidde van der Leij.

Wat wij als NCOI Techniek & Veiligheid zien, is dat vrijwel alle veiligheidskundigen een onverzadigbare behoefte lijken te hebben aan nieuwe kennis. Daarnaast rijst de vraag in hoeverre het overbrengen van nóg meer kennis, bijdraagt aan de verdere professionalisering van het vak.

Zéker in het licht van ontwikkelingen rondom het register, het nieuwe certificatieschema en andere kwalificerende instrumenten, is het van belang stil te blijven staan bij waar het in essentie om gaat.

De markt

De markt bepaalt feitelijk waar behoefte aan is op het gebied van veiligheid. Zo spelen voor veiligheidkundigen binnen de zorg andere factoren een rol van betekenis dan bij een grote chemische procesinstallatie. Het zijn dan ook deze functionarissen die het beste kunnen bepalen wat zij aan kennis en vaardigheden nodig hebben om hun werk als Veiligheidskundige naar behoren te doen. De opleiders staan in dienst van deze markt.

Dus weg met de regulering via een Hobéon SKO?

Binnen een vereniging zoals de NVVK zijn tal van beroepen vertegenwoordigd in een veelvoud aan verschillende sectoren. Dit betekent dat er op dagelijkse basis duizenden veiligheidsprofessionals in diverse branches ervaren welke risico's zij en hun collega's lopen en hoe deze het beste kunnen worden weggenomen danwel geminimaliseerd.

Regulering van de opleidingen is onontbeerlijk en draagt bij aan een zeker kwaliteitsniveau, waarbij absolute wildgroei wordt voorkomen. Organisaties zoals HSKO en DNV-GL kunnen de toegelaten opleiders prima toetsen op bepaalde criteria.

Dit ziet er dan als volgt uit:

De door HSKO of DNV-GL toegelaten opleiders verzorgen een generieke MVK en/of HVK welke onder toezicht staat (en blijft staan). Indien men hiervoor afstudeert, is dit pas stap 1. De eerstvolgende stap is die van specialisatie. Afhankelijk van de sector en daarbinnen het domein waarbinnen je je als veiligheidskundige wilt profileren, zoek je verdieping in deze onderwerpen.

Dit kan worden gedaan door het volgen van aanvullende trainingen en –opleidingen waarvan het eindresultaat wordt gereguleerd. Echter volgt deze regulering niet vanuit een HSKO en/of DNV-GL.

NVVK

Dit is precies waar een NVVK zich uitstekend verder in kan profileren. Binnen de werkgroepen is een schat aan kennis en ervaring aanwezig. Hierin zitten veelal professionals die goed weten wat er binnen hun sector en domein speelt. Het zijn dan ook deze werkgroepen die voor het overgrote deel zouden moeten bepalen wat een veiligheidskundige dient te kennen en kunnen.

De NVVK Opleidingscommissie stelt op basis hiervan de Eind- en Toetstermen op en indien nodig een trainingsprofiel. Dit vormt de spreekwoordelijke lijn waarlangs opleiders hun trainingen leggen. Wil men inspraak in de eind- & toetstermen en/of het trainingsprofiel, dan kan dat via de geëigende paden via de werkgroepen.

De trainingscurricula worden vervolgens (al dan niet onafhankelijk door een derde partij) beoordeeld langs het beoordelingskader dat door de Opleidingscie en werkgroepen is vastgesteld. Het volgen en succesvol afsluiten van deze trainingen levert dan mogelijk Register (of PE) punten op.

Dit artikel is samengesteld op basis van inzichten uit interviews met mevr. dr. Simone Sillem en dhr. Pieter van Gelder. Simone Sillem werkt als universitair docent bij de Veiligheidskunde groep van de TU Delft. Na haar opleiding cognitieve psychologie verdedigde zij met succes haar promotieonderzoek op het gebied van het waarschuwen van burgers in noodgevallen en het beïnvloeden van hun zelfredzaamheid. Naast dit onderwerp bestudeert Dr. Sillem de factoren die van invloed zijn op de mate waarin mensen zich veilig gedragen binnen grote bedrijven in de olie- en gasindustrie. Ook coacht ze masterstudenten en promovendi op het gebied van veiligheid. Dr. Sillem maakt sinds 2010 deel uit van de examencommissie van de MoSHE opleiding, waar zij vanaf 2012 ook programmacoördinator van is. Pieter van Gelder is professor in de veiligheidskunde aan de TU Delft. Hij is ruim 20 jaar betrokken bij onderzoek en onderwijs op het gebied van veiligheid en betrouwbaarheid aan de TU. Hij is bestuurslid van de European Safety and Reliability Association (ESRA) en leidt verschillende internationale onderzoeksprojecten.

Opgesteld door: dhr. H. van der Leij

Functie en organisatie: Programmamanager Veiligheid bij NCOI Techniek & Veiligheid